

Četrtek, 2. marec 2017

P8_TA(2017)0064

Skupna trgovinska politika EU v okviru zahtev glede vzdržnosti prostoživečih rastlin in živali

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 2. marca 2017 o skupni trgovinski politiki EU v okviru zahtev glede vzdržnosti prostoživečih rastlin in živali (2016/2054(INI))

(2018/C 263/05)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 191 in 207,
- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji, zlasti člena 21(2),
- ob upoštevanju sporočila Komisije „Trgovina za vse – Za odgovornejšo trgovinsko in naložbeno politiko“ (COM(2015)0497),
- ob upoštevanju predloga besedila EU za poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju v okviru čezatlantskega partnerstva za trgovino in naložbe (TTIP), zlasti členov 10 do 16,
- ob upoštevanju končnega dokumenta z vrhunškega srečanja Združenih narodov o trajnostnem razvoju leta 2015 „Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030“, zlasti odstavkov 9 in 33 ter cilja 15,
- ob upoštevanju Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT), zlasti člena XX(a) in (g),
- ob upoštevanju akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami iz leta 2016 (COM(2016)0087) (v nadaljevanju: akcijski načrt),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. junija 2016 o akcijskem načrtu EU in nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi ⁽¹⁾ in Direktive 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o kazenskoopravnem varstvu okolja ⁽²⁾,
- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine Združenih narodov št. 69/314 o boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami in resolucije skupščine Združenih narodov za okolje št. 1/3 o nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami,
- ob upoštevanju rezultatov s konvencije CITES CoP 17 v Johannesburgu,
- ob upoštevanju rezultatov s konference o nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, ki je potekala februarja 2014 v Londonu, in pregleda napredka v Kasaneju marca 2015,
- ob upoštevanju rezultatov s svetovnega kongresa Mednarodne zveze za ohranjanje narave (IUCN), ki je potekal na Havajih,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu,
- ob upoštevanju svetovnega programa za prostoživeče vrste v sklopu globalnega sklada za okolje (GEF) pri Svetovni banki,

⁽¹⁾ UL L 61, 3.3.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 328, 6.12.2008, str. 28.

Četrtek, 2. marec 2017

- ob upoštevanju poročila o kaznivih dejanjih, povezanih s prostoživečimi vrstami po svetu, ki ga je leta 2016 pripravil Urad Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC),
- ob upoštevanju izjave Sveta za carinsko sodelovanje Svetovne carinske organizacije o nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami iz junija 2014,
- ob upoštevanju izjave, ki jo je v Buckinghamski palači (London) podala projektna skupina United for Wildlife Transport (v nadaljevanju: buckinghamska izjava),
- ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino (A8-0012/2017),
- A. ker se svet sooča s porastom nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, kot ga še ni bilo, in zaradi nenehne nezakonitega in netrajnostnega izkoriščanja in trženja svetovnih živalskih in rastlinskih vrst posledično prihaja do bioloških kriz;
- B. ker je nenadzorovana in čezmerna uporaba prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst druga največja grožnja njihovemu preživetju v divjini, takoj za uničenjem habitatov;
- C. ker je po ocenah nezakonita trgovina s prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami četrta najbolj dobičkonosna kriminalna dejavnost, njen ocenjeni promet pa naj bi znašal kar 20 milijard EUR;
- D. ker najnovejši trendi kažejo vse večjo vpletenost obsežnih kriminalnih in organiziranih mrež, ki uporabljajo čedalje bolj izpopolnjene metode;
- E. ker trgovina s prostoživečimi vrstami podžiga konflikte, z njo pa naj bi se med drugim financirale teroristične mreže in pri tem ustvarjale precejšen dobiček;
- F. ker spremljajoče težave na področju korupcije in šibkih struktur upravljanja še poslabšujejo obstoječe pomanjkljivosti okvirov za trgovino s prostoživečimi vrstami;
- G. ker je Evropska unija za te vrste trenutno ciljni trg, tranzitno središče za druge regije, pa tudi območje, iz katerega izhajajo nekatere vrste, s katerimi se nezakonito trguje;
- H. ker pri obravnavanju temeljnih vzrokov nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami bistvenega pomena zagotoviti sodelovanje in koristi podeželskih skupnosti v državah izvora pri ohranjanju prostoživečih vrst;
- I. ker kibernetna kriminaliteta na področju prostoživečih pomeni resno nevarnost za ogrožene vrste, vključno s sloni, nosorogi, luskavci, plazilci, dvoživkami, pticami in žirafami;
- J. ker bi utegnila razvojnemu sodelovanju naklonjena trgovinska politika občutno spodbuditi gospodarsko rast v državah v razvoju;
- K. ker zaradi povečanja nezakonite trgovine s številnimi živalskimi in rastlinskimi vrstami prihaja do izgube biotske raznovrstnosti in uničenja ekosistema, čedalje več vrst pa je ranljivih ali celo izumrlih;
- L. ker je lahko trajnostna trgovina s prostoživečimi vrstami bistvenega pomena za nekatere obrobne skupnosti, ki se zanašajo na pravne okvire, da bi ohranili lokalne vire in prispevali k zmanjšanju revščine;

Trendi, načela in splošne ugotovitve

1. z resno zaskrbljenostjo opaža, da v zadnjem času prihaja do porasta nezakonite trgovine in kaznivih dejanj, povezanih s prostoživečimi vrstami, ki utegnejo, če se jih ne zaustavi in spreobrne, povzročiti resne in trajne posledice za ohranjanje biotske raznovrstnosti in okoljske trajnosti;

Četrtek, 2. marec 2017

2. ugotavlja, da ima EU kot podpisnica številnih svetovnih konvencij za varstvo okolja pravno obvezo zagotoviti, da njene politike in mednarodne pogodbe prispevajo k temu cilju;
3. meni, da se okrepljen gospodarski razvoj, izhajajoč iz vključevanja na svetovne trge, in uporaba naravnih virov v namene trajnostnega gospodarskega razvoja ne izključujeta, temveč bi ju bilo treba obravnavati kot vzajemno dopolnjujoča;
4. zato odločno podpira pristop k vprašanju prostoživečih vrst, ki ne ohranja zgolj okoljevarstvenih ciljev EU in njenih trgovinskih partnerjev, temveč omogoča tudi oblikovanje trajnostnih in zakonitih trgovinskih okvirov, ki bi povečali pozitiven prisrvek trgovinske politike k trajnostnemu razvoju;
5. z zaskrbljenostjo poudarja, da je EU – tako kot ZDA – še vedno pomemben namembni trg in tranzitna pot za nezakonite proizvode iz prostoživečih vrst;
6. pozdravlja akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, saj bo imel pomembno vlogo v boju proti zaskrbljujočemu porastu tega nadvse dobičkonosnega posla, ki slabi gospodarstva in skupnosti, katerih preživetje je odvisno od prostoživečih vrst, s krepitvijo nezakonitih poti pa ogroža mir in varnost nestabilnih regij, kjer ima EU trgovinske partnerje;
7. meni, da je lahko le celostni pristop h kaznivim dejanjem, povezanim s prostoživečimi vrstami, v končni fazi uspešen pri omejevanju in odpravi nezakonite trgovine in da mora EU prevzeti vodilno vlogo ter se spoprijeti ne le z vprašanji na strani dobave, vključno z razvojnimi vprašanji na terenu v tretjih državah, temveč tudi na strani povpraševanja po nezakonitih proizvodih na domačih trgih, med drugim tudi na spletnih platformah;

Mednarodne institucije in vlade

8. opozarja, da lahko države v skladu s predpisi STO uvedejo odstopanja od splošnih pravil iz člena XX(g) sporazuma GATT, da bi uravnale neobnovljive narave vire, ter člena XX(a), da bi zaščitile javno moralo; ugotavlja, da prizivni organ STO „neobnovljive naravne vire“ na široko tolmači tako, da so zajete žive vrste, ki jim preti izumrtje, in da je v sodni praksi STO posebej poudarjeno, da vključitev vrst v priloge Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) dokazuje neobnovljivost teh vrst; ugotavlja tudi, da prizivni organ STO „javno moralo“ na široko tolmači tako, da so zajeta tudi prizadevanja za preprečevanje okrutnega ravnanja z živalmi;
9. pozdravlja prizadevanja EU v sklopu STO, da bi se zmanjšale škodljive subvencije za ribolov, ki bi utegnile spodkopati trajnostno upravljanje ribolovne dejavnosti in ogroziti ohranjanje vrst, kot so želve, morski psi, morske ptice in morski sesalci;
10. ponovno izraža odločno zavezanost ciljem trajnostnega razvoja OZN in zagotavljanju končnega uspeha cilja št. 15, ki vključuje zavezo o odpravi divjega lova in trgovine z zaščitnimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, pa tudi o boju proti ponudbi in povpraševanju po nedovoljenih proizvodih;
11. pozdravlja nenehna prizadevanja Mednarodnega konzorcija za boj proti kriminalu, povezanemu s prostoživečimi vrstami, pobude, pri kateri sodelujejo CITES, Interpol, UNODC, Svetovna banka in Svetovna carinska organizacija;

Carina in spletna trgovina

12. pozdravlja tudi projekt STO INAMA, katerega cilj je povečati zmožnost carinskih organov, da bi okrepili zmogljivosti in omogočili boj proti kaznivim dejanjem, povezanim s prostoživečimi vrstami; poziva k večjemu sodelovanju carinskih organov pri izvajanju dejavnosti, katerih cilj je boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, in okrepitvi dejavnosti ozaveščanja, s katerimi bi izboljšali usposabljanje in delovanje carinskih organov;

Četrtek, 2. marec 2017

13. meni, da spletni kriminal, povezan s prostoživečimi vrstami, pomeni resno nevarnost za ogrožene živali, vključno s sloni, nosorogi, dvoživkami, plazilci in pticami, ter da bi se morale vlade, družbe in nevladne organizacije s skupnimi močmi zoperstaviti temu;
14. meni, da je treba zaradi sodelovanja s partnerskimi državami ter boljšega in učinkovitejšega izvajanja v Uniji še bolj okrepiti carinsko razsežnost akcijskega načrta; zato z zanimanjem pričakuje, da bo Komisija leta 2016 pregledala izvajanje in izvrševanje sedanjega pravnega okvira EU in poziva, naj v pregled vključi oceno carinskih postopkov;
15. poziva Komisijo, naj preveri, do kolikšne mere carinski uradniki, pristojni za nadzor, v različnih državah članicah enotno izvajajo zakonodajo EU na področju trgovine s prostoživečimi vrstami;
16. poziva Komisijo in države članice, naj izboljšujejo izmenjavo informacij in krepitev zmogljivosti, vključno s posebnim usposabljanjem carinskih uradnikov;

Vloga zasebnega sektorja in nevladnih organizacij

17. poudarja, kako pomembno je pri boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami zagotoviti sodelovanje zasebnega sektorja, tudi spletnih tržnic in družbenih medijev;
18. pozdravlja izvedljive rešitve, ki bodo, če bodo vključene v obstoječe sisteme upravljanja dobavne verige in trgovine, zasebnemu sektorju omogočile, da bo odigral vlogo resničnega partnerja vlad in mednarodnih organov pri zagotavljanju odgovornega upravljanja svetovnih dobavnih verig; poudarja pa, da bi morala skupna trgovinska politika spodbujati zavezujoče standarde družbene odgovornosti gospodarskih družb ter usmerjati in podpirati zasebni sektor pri uveljavljanju družbeno odgovorne prakse; meni, da so standardi družbene odgovornosti gospodarskih družbe še posebej pomembni v okviru transportnih mrež;
19. pozdravlja nove sodelovalne pristope nične tolerance med strokovnjaki na področju trgovine s prostoživečimi vrstami in logističnimi podjetji; meni, da bi morala Komisija razmisliti o najboljšem načinu za odpravljanje tveganj, povezanih z elektronsko trgovino ter komercialnim oglaševanjem na internetu in zunaj njega, z ustreznimi pravnimi okviri;
20. poziva vlogo nevladnih organizacij in civilne družbe ne le pri boju zoper nezakonito trgovino s prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, vključno z ozaveščanjem, ter zmanjševanju povpraševanja v EU in na ozemlju tretjih držav, iz katerih izvirajo te vrste, pač pa tudi pri dejavnostih nacionalnih svetovalnih skupin, ki jih predvidevajo prostotrgovinski sporazumi EU za spremljanje izvajanja določb o trgovini in trajnostnem razvoju;
21. pozdravlja buckinghamsko izjavo, ki jo je marca 2016 podala projektna skupina United for Wildlife Transport, njen cilj pa je pritegniti akterje iz zasebnega sektorja, da bi obravnavali pomanjkljivosti pri prevozu in carinskih postopkih, ki jih izkoriščajo trgovci s prostoživečimi vrstami, ter izboljšali izmenjavo informacij vzdolž celotne svetovne dobavne verige in trgovinskih poti;
22. poziva Komisijo in države članice, naj sodelujejo z nevladnimi organizacijami pri odpravljanju nezakonite trgovine, spreminjanju vedenja potrošnikov in zmanjševanju povpraševanja po nezakonitih proizvodih ter organizirajo kampanje, katerih cilj je ozaveščanje o vprašanih, povezanih z izzivi boja proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, zlasti v državah, v katerih je povpraševanje po teh proizvodih večje;

Pravni okvir EU in trgovinski sporazumi

23. meni, da je v tej fazi izvajanje obstoječih predpisov v nacionalnih pravnih okvirih največji izziv in prednostna naloga držav članic EU; priznava pa, da bi bilo treba preučiti dodatne zakonodajne določbe, pri tem pa upoštevati pravila iz drugih držav, da bi prepovedali dajanje na razpolago in uvrščanje na trg, transport in nabava prostoživečih vrst, ki so bile

Četrtek, 2. marec 2017

nezakonito pridobljene ali prodane v tretjih državah; meni, da bi bilo treba preučiti tudi veljavni pravni okvir, da bi bilo mogoče bolj obravnavati tveganja, povezana z e-trgovanjem;

24. podpira pristop, s katerim se bodo v prihodnje trgovinske sporazume EU dodale določbe za boj proti trgovini s prostoživečimi vrstami;

25. je zadovoljen, da je Komisija v sklopu nenehnih prizadevanj za zagotavljanje trajnostnega razvoja predlagala, da se v sporazum TTIP vključi poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju, ugotavlja, da želijo ZDA v trgovinskih sporazumih izpogajati standarde o trgovini s prostoživečimi vrstami, vključno z omejitvijo subvencij za ribolov; poudarja, da bi bilo treba pri vseh prihodnjih prostotrgovinskih sporazumih EU izpogajati dosledne določbe o zaščiti prostoživečih vrst, vključno z določbami in zavezami, katerih cilj je ustrezno izvajanje dogovorjenih večstranskih okoljskih sporazumov v okviru poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju;

26. pozdravlja bolj ambiciozen pristop k zaščiti prostoživečih vrst, ki ga je EU ubrala v poglavju sporazuma o prosti trgovini med EU in Vietnamom, ki se nanaša na trgovino in trajnostni razvoj ter zajema ne le zaveze v zvezi z ustreznim izvajanjem in uveljavljanjem večstranskih okoljskih sporazumov, kot so CITES, Konvencija o biološki raznovrstnosti in Mednarodna konvencija o ureditvi kitolova (ICRW), temveč tudi določbe v zvezi s krepitvijo trgovinske zmogljivosti, izmenjavo informacij in ozaveščanjem, ter poziva EU in države članice, naj zagotovijo ustrezno izvajanje teh obveznosti in določb; meni, da bi morale biti te zaveze izvršljive, da bi zagotavljale učinkovito in nenehno skladnost, vključno z določitvijo ustrezne vloge za nevladne organizacije in organizacije civilne družbe;

27. podpira pristop, naveden v strategiji o trgovini za vse, s katerim bi glede na vlogo, ki jo ima korupcija pri olajševanju nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, v prihodnje trgovinske sporazume vključevali protikorupcijske predpise, pa tudi zavezanost EU izvajanju trgovinskih politik, ki spodbujajo trajnostni razvoj in s katerimi bo mogoče doseči svetovne cilje, dogovorjene v sklopu agende za trajnostni razvoj do leta 2030;

Priporočila

28. podpira pristop k trgovinski politiki EU, ki ne daje zgolj prednosti vprašanju boja proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, temveč v vse prihodnje sporazume dodaja tudi določbe, s katerimi bi omejili in v končni fazi odpravili to dejavnost, in zajema odločne in učinkovite dopolnilne ukrepe, pri katerih se posebna pozornost posveča usposabljanju, preprečevanju in uveljavljanju kazni na področju upravljanja gozdov, zdravja in carine;

29. poudarja, da noben element trgovinske politike EU ne bi smel EU ali njenim trgovinskim partnerjem preprečevati sprejemanja odločitev, potrebnih za varstvo prostoživečih vrst in naravnih virov, pod pogojem, da so ti ukrepi še naprej del upravičenih ciljev javne politike in ne predstavljajo samovoljne ali neupravičene diskriminacije;

30. meni, da ni univerzalne rešitve za trajnost svetovnih prostoživečih vrst in boj proti nezakoniti trgovini; v zvezi s tem opozarja, da je treba zagotoviti popolno prilagodljivost in izmenjavo informacij, podatkov in primerov najboljše prakse, da bi olajšali dialog in okrepili sodelovanje, pri tem pa upoštevali čezmejno naravo te vrste kršitev;

31. priporoča, naj države članice EU razmislijo o političnih rešitvah, s katerimi bi lahko odpravile vse pravne vrzeli, ki bi utegnile olajševati „pranje“ nezakonito pridobljenih prostoživečih vrst in proizvodov iz njih; prav tako priporoča, naj se na tem področju izvaja celovit nadzor ter učinkovito uporabljajo obstoječi viri in agencije, da bo mogoče uresničiti zadani cilj;

32. poziva EU in države članice, naj razmislijo o morebitni evropski prepovedi trgovine, izvoza ali ponovnega izvoza slonovine, vključno s tisto iz obdobja pred konvencijo, znotraj in zunaj meja EU, pri čemer je treba upoštevati zakone STO;

Četrtek, 2. marec 2017

33. poziva, naj se politikam in ukrepom, namenjenim izpolnjevanju ciljev EU v zvezi z bojem proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, nameni dovolj sredstev, in sicer tudi za krepitev zmogljivosti v tretjih državah, predvsem ko gre za carinske postopke, organe, preglednost in dobro upravljanje;

34. poziva Komisijo in države članice, naj še naprej sodelujejo z vsemi ustreznimi akterji, da bi oblikovali celovit pristop, ki ni usmerjen zgolj v vire nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami in proizvodi iz njih, pač pa zmanjšuje tudi povpraševanje in povečuje ozaveščenost na trgih;

35. poziva države članice in Komisijo, naj okrepijo prizadevanja za razbijanje, odpravljanje in kazenski pregon kriminalnih mrež in tolpe, ki se ukvarjajo z nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, ter države članice, naj zagotovijo, da bodo kazni za zločine na tem področju sorazmerne in odvračalne ter po potrebi v skladu z zavezami, opredeljenimi v Konvenciji Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu;

36. poziva EU, naj predvsem glede na tekoča prizadevanja za večjo usklajenost sporazumov STO in večstranskih okoljskih sporazumov ter glede na sporazum o olajševanju trgovine v okviru STO razišče, kako bi se lahko svetovni trgovinski in okoljski sistemi bolje medsebojno podpirali;

37. meni, da bi bilo treba raziskati nadaljnje možnosti sodelovanja med Svetovno trgovinsko organizacijo in konvencijo CITES, zlasti v smislu nujenja tehnične pomoči in izgradnje zmogljivosti na področju trgovine in okoljskih zadev za uradnike iz držav v razvoju; poziva Komisijo, naj to zadevo še naprej obravnava v okviru razprav po konferenci v Nairobiju in prihodnjih elementov, o katerih se bo razpravljalo leta 2017 na naslednji ministrski konferenci v Buenos Airesu;

o

o o

38. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, državam članicam, CITES, Uradu Združenih narodov za droge in kriminal, Svetovni carinski organizaciji, STO in Interpolu.
